

शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ (महाराष्ट्र) मर्यादित

 CIDCO WE MAKE CITIES	बाब क्रमांक	
	संचालक मंडळ बैठक क्रमांक	532
	बैठकीचा दिनांक	18/10/2011
	पुरस्कर्ते विभाग प्रमुख	मुख्य भूमि व भूमापन अधिकारी

अ) विषय : नवी मुंबई प्रकल्पासाठी संपादित खाजगी देवस्थानचे, जमीनीतील वहिवाटदार/कुळ (पंचकमिटी वगळून) यांना साडेबारा टक्के योजनेतर्गत पात्र प्रकल्पग्रस्त ठरविणेसाठी धोरणात्मक निर्णय घेणेबाबत सुधारित प्रस्ताव.

ब) विचारार्थ बाब : उपरोक्त विषयी धोरणात्मक निर्णय घेणे.

क) मान्यतेचा प्रकार : निरंक

ड) प्रस्तावाचा तपशिल :

नवी मुंबई हे नवीन शहर विकसित करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने "महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगर नियोजन अधिनियम, 1966" मधील तरतूदीनुसार ठाणे, पनवेल व उरण या तीन तालुक्यातील एकूण 95 गावातील गावठाणाचा व नगरपालिकेचा भाग वगळून इतर सर्व जमीनी 1970 साली स्थलनिर्देशित केलेल्या आहेत. यापैकी बहुतांश जमीनीच्या भूसंपादनाची कार्यवाही भूमि संपादन अधिनियम, 1894 अन्वये पूर्ण करण्यात आलेली असून, उर्वरित जमीनीचे संपादनाची प्रक्रिया सुरू आहे.

संपादित जमीनीचे प्रकल्पग्रस्त खातेदारांना दिलासा देण्याच्या दृष्टीने शासनाने नवीन मुंबईत संपादन करण्यात आलेल्या जमीनीपैकी साडेबारा टक्के जमीन जमीन मालकांना मंजूर करण्याचा निर्णय दि. 6-3-1990 रोजी घेतला असून, त्यामध्ये वेळोवेळी केलेल्या सुधारणा प्रमाणे अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. (प्रपत्र-1)

....2/-

[Signature]

प्रकल्पग्रस्त खातेदारांना साडेबारा टक्के जमीन मंजूर करणेबाबतच्या शासन निर्णय दि. 6-3-1990 मधील अट (ज) नुसार स्वतःची जमीन स्वतः न कसणारे शेती जमीन मालक (अब्सेंटी लॅन्ड लॉर्ड) मिठागराचे मालक, सार्वजनिक विश्वस्थ संस्था आणि इतर संस्था यांना या जमीन वाटप योजनेचा फायदा मिळणार नाही, अशी तरतूद असल्याने सार्वजनिक विश्वस्थ संस्था (ट्रस्टी), इतर संस्था यांचे जमीन मालक / विश्वस्थ (ट्रस्टी) यांना साडेबारा टक्के जमीन अनुज्ञेय नाही.

नवी मुंबई प्रकल्पासाठी संपादन करण्यात आलेल्या काही गावातील जमीनीमध्ये देवस्थानांचे नावावरील जमीनीचा देखील समावेश आहे. उक्त शासन निर्णयात अशा संवर्गातील जमीनीचे मालकांना साडेबारा टक्के जमीन अनुज्ञेय नसल्याने अद्याप जमीन मंजूर करण्यात आलेली नाही.

शासन निर्णय दि. 6-3-1990 मध्ये स्वतःची जमीन स्वतः न कसणारे शेत जमीन मालक (अब्सेंटी लॅन्डलॉर्ड) यांना साडेबारा टक्के योजनेनुसार जमीन वाटपाचा फायदा मिळणार नाही असे स्पष्ट केले आहे, मात्र या संज्ञेबाबत स्पष्टीकरण नसल्याने येणा-या अडचणीबाबत शासनाचे नगरविकास विभागाकडून मार्गदर्शन मागविण्यात आले होते त्याबाबत शासनाने दि. 15-12-1997 रोजी खालीलप्रमाणे स्पष्टीकरण केले आहे.

(प्रपत्र-2)

- 1) संपादित जमीन लागवडी योग्य होती, परंतु ती जमीन, जमीन मालकांच्या ताब्यात व वहिवाटीत नव्हती व ती जमीन कुळाच्या वहिवाटीखाली होती व कुळेच या जमीनीमध्ये लागवड करीत होते.
- 2) संपादित जमीनीचा वापर आकृषिक कारणासाठी करण्यास परवानगी घेण्यात आली होती व जमीन मालकाने या जमीनीमध्ये अनेक भूखंड पाडून त्यांची विक्री केली होती. जमीनीच्या संपादनापूर्वी येथे अनधिकृतपणे अनधिकृत घरांचे बांधकाम करण्यात आले होते.

Amrisha

.....3/-

- 3) संपादित करण्यात आलेली जमीन ही प्रत्यक्ष कसण्यासाठी कुळाकडे होती. परंतु, जमीनमालक ही विधवा/अपंग/अज्ञान वगैरे असल्यामुळे या जमिनीची विक्री मुंबई कुळ वहिवाट व शेतजमीन अधिनियम, 1948 अन्वये करण्यात आलेली नव्हती व सदर प्रकरणी कृषक दिन पुढे ढकलण्यात आला होता. यामुळे अधिकार अभिलेखामध्ये अर्जदार म्हणून जमीन मालकाचे नांव व प्रत्यक्ष वहिवाटदार म्हणून कुळाचे नांव दाखल होते. या जमिनीची नुकसान भरपाई कुळास 60% जमीन मालकास 40% प्रमाणात अदा करण्यात आली आहे.

शासनाचे नगरविकास विभागाकडील उपरोक्त पत्रानुसार जे खातेदार स्वतः जमीन कसत होते अशा खातेदारांना आणि ज्या खातेदारांच्या जमीनी कुळे कसत होती अश्या कुळांना साडेबारा टक्के योजनेंतर्गत जमीन वाटप करण्यात येत आहे, मात्र सार्वजनिक विश्वस्थ संस्था, देवस्थानचे जमीन मालकांना अद्याप फायदा देण्यात आलेला नाही.

नवी मुंबई प्रकल्पासाठी संपादन करण्यात आलेल्या खाजगी देवस्थानच्या मालकीच्या जमीनीतील वहिवाटदार, कुळे यांच्याकडून साडेबारा टक्के योजनेंतर्गत जमीनीचे वाटप करावे अशी सतत मागणी होत आहे. संपादित जमीनीच्या उपलब्ध अधिकार अभिलेखाचे अवलोकन केले असता प्रामुख्याने,

- (1) शासकीय इनाम जमीन (2) खाजगी मालकीच्या अश्या जमीनी संपादित झाल्याचे दिसते.

बहुतांश देवस्थानच्या नावावर असलेल्या जमीनी, इतर स्थावर व जंगम मालमत्ता याची धर्मदाय आयुक्तांकडे नोंदणी करण्यात आलेली असून विश्वस्थाकडून त्यांची देखभाल करण्यात येते अशा जमीनीचे अधिकार अभिलेखात कुळांच्या नोंदी नाहीत तसेच सदर जमीनीची विक्री/हस्तांतरण करता येत नाही व त्या जमीनी कायम स्वरूपा देवस्थान/ट्रस्ट च्या नावावर राहतात.

Amphie

कोकण विभागाकडील रायगड जिल्ह्यातील काही गावातील शेतक-यांनी त्यांच्या स्वतः मालकीच्या शेत-जमीनी त्याचे गावातील स्थानिक/ग्रामदैवताचे देखभाल व उत्सव इत्यादी खर्चासाठी देवस्थानचे नावाने पूर्वी वर्ग केल्या आहेत. या जमीनीची मालकी देवस्थानची असली तरी, प्रत्यक्ष कसण्यासाठी वहिवाटदारांकडे होती व त्या वहिवाटदाराची नावे अधिकार अभिलेखात इतर हक्कात नमूद केलेली आहेत. तसेच काही प्रकरणात असे खाजगी जमीनीचे अधिकार अभिलेखात कुळांच्याही नोंदी घेतल्याचे निदर्शनास येत आहे. अश्या संपादित जमिनीचे अधिकार अभिलेखामध्ये निदर्शनास आलेल्या नोंदी खालीलप्रमाणे आहेत.

- 1) विठोबा देव
- 2) शंकर देव
- 3) मारुती देव इत्यादी

नवी मुंबई प्रकल्पासाठी संपादन करण्यात आलेल्या खाजगी देवस्थान संवर्गातील जमीनीचे भूसंपादन निवाडयामध्ये अधिकार अभिलेखात भोगवटदार म्हणून देवस्थानच्या नोंदी आहेत, तसेच या जमीनीची प्रत्यक्ष वहिती करण्या-या वहिवाटदारांची/व्यक्तींची नावे नमूद करण्यात आलेली आहेत व भूसंपादनाचा संपूर्ण मावेजा वहिवाटदार/कुळ यांनीच स्विकारलेला आहे अशा वहिवाटदार यांना अद्याप साडेबारा टक्के योजनेचा लाभ देण्यात आलेला नाही.

संपादन करण्यात आलेल्या मंदिर, मस्जिद, दर्गा इत्यादी प्रकारातील जमीनीचे वहिवाटदार व कुळ यांना सरसकट साडेबारा टक्के योजनेचा फायदा देणे बाबतच्या विनंतीनुसार धोरणात्मक निर्णय घेऊन शासनास पाठविणेबाबत संचालक मंडळाचे दिनांक 6-8-2010 चे बैठकीत प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला होता मात्र सदर प्रस्ताव नामंजूर करण्यात आलेला आहे. (प्रपत्र-3)

नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळ प्रकल्पामुळे बाधीत होणा-या गावातील कृती समितीच्या विविध मागण्याच्या अनुषंगाने झालेल्या बैठकीत खाजगी देवस्थानच्या संपादित जमीनीबाबत चर्चा करण्यात आली असता, उपस्थित पदाधिकारी व ग्रामस्थांनी सदरील जमीनी त्या खाजगी मालकीच्या असल्याचे सांगून ग्रामदैवत/मंदिर, देवस्थानचे देखभाल व उत्सव खर्चासाठी स्वखुशीने देवस्थानचे नावावर हस्तांतरित केल्याचे सांगितले तसेच

Ampt5/-

सदर जमीनी कसण्यासाठी गावातील काही व्यक्तींना देण्यात आलेल्या होत्या व त्या व्यक्तींनी/वारसांनी भूसंपादनाचा मावेजा स्विकारला असून ताबा ही दिलेला आहे. त्यामुळे वहिवाटदारांना शासन निर्णय नुसार साडेबारा टक्के जमीनीचा लाभ देणेबाबत आग्रह करण्यात येत आहे.

मा. प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग यांनी दि. 25-8-2011 रोजी निर्मल, मुंबई येथे घेतलेल्या बैठकीत या विषयावर चर्चा होऊन फक्त खाजगी देवस्थानचे जमीनीचे वहिवाटदार/कुळांकडून (पंचकमीटी वगळून) केलेल्या साडेबारा टक्के जमीन मागणी बाबतचा प्रस्ताव संचालक मंडळाचे बैठकीत घेण्यात यावा असे सुचित केले आहे.

सुधारित प्रस्ताव

नवी मुंबई प्रकल्पासाठी भूसंपादन करण्यात आलेल्या खाजगी देवस्थानचे जमीनी, ज्या जमीनी पूर्वी खाजगी मालकीच्या होत्या व जमीन मालकांनी स्वखुशीने गावातील ग्रामदैवत/देवस्थानचे देखभाल व उत्सव खर्चासाठी देवस्थानचे नावावर वर्ग केलेल्या होत्या व सदर जमीनीची वहिती वहिवाटदार/कुळांकडून (पंचकमीटी वगळून) करण्यात येत होती, तसेच अशा जमीनीचा भूसंपादन मावेजा रक्कम वहिवाटदार/कुळ यांनी स्विकारून जमीनीचा ताबा दिलेला आहे अशा जमीनीचे वहिवाटदार/कुळ (पंचकमीटी वगळून) यांना साडेबारा टक्के योजनेंतर्गत पात्र प्रकल्पग्रस्त ठरविणेसाठी धोरणात्मक निर्णय घेणे.

खाजगी देवस्थानचे जमिनीमधील जे वहिवाटदार/कुळ (पंचकमीटी वगळून) खालील अटी व शर्तीची पूर्तता करतात त्यांना पात्र प्रकल्पग्रस्त समजण्यात यावे.

अटी व शर्ती.

- 1) देवस्थानच्या जमीनी शासनाने दिलेल्या ईनाम जमीनी नसल्याचे महसूल अधिकार अभिलेखातील नोंदीचे पुरावे.

- 2) देवस्थानच्या जमीनी फक्त वहिवाटदार/कुळांकडून (पंचकमीटी वगळून) कसण्यात येत होत्या याबाबतचे महसूल अधिकार अभिलेखातील नोंदीचे उतारे.
- 3) जमीनीच्या निवाड्यातील संपादनाची मावेजा रक्कम वहिवाटदारांनी/कुळांनी (पंचकमीटी वगळून) स्विकारून जमीनीचा ताबा दिल्याचे पुरावे.
- 4) देवस्थान जमीनीतील कुळांचा हक्क "मुंबई कुळ वहिवाट व शेतजमीन अधिनियम, 1948" चे कलम 32ग व 32म अन्वये कायम करण्यात आलेला आहे.

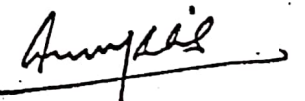
प्रस्तावात वर नमूद केल्यानुसार खाजगी मंदिर/देवस्थान इत्यादी संवर्गातील ज्या जमीनी पूर्वी खाजगी मालकीच्या होत्या व जमीन मालकांनी स्वखुशीने देवस्थानसाठी दिलेल्या होत्या त्या संपादित जमीनीचे वहिवाटदार/कुळ (पंचकमीटी वगळून) यांना शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार साडेबारा टक्के योजनेतर्गत पात्र प्रकल्पग्रस्त ठरविणे साठीच्या प्रस्तावावर धोरणात्मक निर्णय घेणे.

(ई) अपेक्षित वित्तीय भार :

(फ) न्यायालयीन आवश्यकता/अपेक्षित/तरतूद : निरंक

(ज) उपाध्यक्ष आणि व्यवस्थापकीय संचालक यांचेकडून : निरंक दि. १०-१०-१९

(एच) मसुदा ठराव : निरंक

प्रस्तुतकर्ता :

नांव : कमलाकर फंड

पदनाम : मुख्य भूमि व भूमापन अधिकारी

Item No. 20 : Taking policy decision regarding eligibility for 12% scheme to the Vahivatdhar / Devasthan lands and their tenants (except Managing Committee) – Revised Proposal.

चर्चेच्या वेळी श्री. कमलाकर फंड, मुख्य भूमि व भूमापन अधिकारी यांनी असे सांगितले की मा. प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग यांनी दि. 25.08.2011 रोजी निर्मल, मुंबई येथे घेतलेल्या बैठकीत या विषयावर चर्चा होवून फक्त खाजगी देवस्थानाचे जमिनीचे वहिवाटदार/ कुळांकडून (पंचकमिटी वगळून) केलेल्या साडेबारा टक्के जमिन मागणी बाबतचा प्रस्ताव संचालक मंडळाचे बैठकीत घेण्यात यावा असे सुचित केले आहे.

प्रस्तावात अटी व शर्तीत नमूद केल्यानुसार खाजगी मंदिर / देवस्थान इत्यादी संवर्गातील ज्या जमिनी पूर्वी खाजगी मालकीच्या होत्या व जमीन मालकांनी स्वखुशीने देवस्थानासाठी दिलेल्या होत्या त्या संपादित जमिनीचे वहिवाटदार/कुळांकडून (पंचकमिटी वगळून) यांना शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार साडेबारा टक्के योजनेतर्गत पात्र प्रकल्पग्रस्त ठरविणेसाठीच्या प्रस्तावावर धोरणात्मक निर्णय घेणे आवश्यक आहे.

चर्चेनंतर खालील ठराव पारित करण्यात आला.

RESOLUTION NO. : 10597

असा ठराव करण्यात येतो की, खाजगी देवस्थानाचे जमिनिमधील जे वहिवाटदार/कुळ (पंचकमिटी वगळून) प्रस्तावात नमूद केलेल्या अटी व शर्तीची पूर्तता करतात त्यांना पात्र प्रकल्पग्रस्त म्हणून या योजनेतर्गत समजण्यात यावे.

असा ठराव करण्यात येतो की, प्रस्तावात नमूद केल्यानुसार खाजगी मंदिर/देवस्थान इत्यादी संवर्गातील ज्या जमिनी पूर्वी खाजगी मालकीच्या होत्या व जमीन मालकांनी स्वखुशीने देवस्थानासाठी दिलेल्या होत्या त्या संपादित जमिनीचे वहिवाटदार/कुळ (पंचकमिटी वगळून) यांना शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार साडेबारा टक्के योजनेतर्गत पात्र प्रकल्पग्रस्त ठरविण्यात यावे.

पुढे असाही ठराव पारित करण्यात येत आहे की, उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक व मुख्य भूमि व भूमापन अधिकारी यांना उपरोक्त ठरावाची अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार देण्यात येत आहेत.

To.....	Date:.....
Approved by the Board vide	
Resolution No.....	
dated.....	
subject to modifications shown above.	
Draft Agenda Note/Underlying Papers/	
Files etc. are returned here with.	
Company Secretary	